

**2023 M. SAUSIO – KOVO MĖN. AKTUALIOS  
TEISMŲ PRAKTIKOS PRAMONINĖS  
NUOSAVYBĖS SRITYJE  
APŽVALGA**

# 1. LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISMŲ PRAKTIKOS APŽVALGA

## 1.1. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (LAT) praktikos apžvalga

*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. vasario 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-2-969/2023 dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gegužės 26 d. sprendimo peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Gedaleksas“ ieškinį atsakovams A. S., uždarajai akcinei bendrovei „Vandens ratas“ dėl nesąžiningos konkurencijos veiksmų nutraukimo ir domeno perleidimo.*

Ieškovė UAB „GEDALEKSAS“ kreipėsi į teismą su ieškiniu, prašydama, uždrausti atsakovei UAB „Vandens ratas“ savo veikloje naudoti domeną [www.geraskatilas.lt](http://www.geraskatilas.lt) ir žymenį „geras katilas“, pripažinti ieškovės teises į domeną [www.geraskatilas.lt](http://www.geraskatilas.lt), jį perduodant ieškovei.

Ieškovė nurodė, kad ieškovė nuo 2009 m. prekiauja šildymo įrenginiais, įskaitant įvairius (kieto ir skysto kuro, šildymo, granulinius, dujinius ir kt.) katilus. Ieškovės vardu yra registruotas grafinis prekių ženklas „GERI KATILAI.LT“ ir domenas gerikatilai.lt:



Pirmosios instancijos teismas sprendimu dėl ieškinio pagrindo ieškovės UAB „GEDALEKSAS“ ieškinį atmetė. Teismas papildomai pripažino elementus „GERI“ ir „KATILAI“ nesaugotiniais ieškovės prekių ženklu, reg. Nr. 78247.

Lietuvos apeliacinio teismo teisėjų kolegija sprendė, kad Vilniaus apygardos teismo sprendimas turi būti panaikintas ir priėmė naują sprendimą dėl ieškinio pagrindo, t. y. ieškinį tenkino – uždraudė atsakovei UAB „Vandens ratas“ naudoti žymenį „geras katilas“ bei domeną [geraskatilas.lt](http://www.geraskatilas.lt) ir įpareigoti atsakovus A. S. bei UAB „Vandens ratas“ perduoti ieškovei domeną [geraskatilas.lt](http://www.geraskatilas.lt).

Nagrinėjamoje byloje kasacinis teismas sprendė dėl teisės normų, reglamentuojančių prekių ženklo ir domeno savininko teisių gynimą, aiškinimo ir taikymo.

Dėl žymens „GERI KATILAI“ skiriamą požymio, kasacinis teismas konstatavo, kad apeliacinės instancijos teismo vertinimas dėl žymens „GERI KATILAI“ skiriamą požymio įgijimo dėl naudojimo buvo prieštaringas, nes tai, kad ieškovei priklausantis žymuo „GERI KATILAI“ buvo ir yra naudojamas, savaime nepagrindžia, kad jis yra įgijęs skiriamą požymį dėl naudojimo. Apeliacinės instancijos teismo argumentai šiuo atveju tiesiog rodo, kad atitinkamas žymuo buvo naudojamas. Kiti apeliacinės instancijos teismo argumentai, be kita ko, dėl visuomenės nuomonės apklausų vertinimo, yra ne dėl žymens „GERI KATILAI“ skiriamą požymio įgijimo dėl naudojimo, bet dėl domeno [geraskatilas.lt](http://www.geraskatilas.lt) klaidinamo panašumo į ieškovės žodiniame-vaizdiniame prekių ženkle esantį žodinį elementą „GERI KATILAI“ ir į ieškovės domeno vardą [gerikatilai.lt](http://www.gerikatilai.lt). Kasacinio teismo vertinimu, aplinkybė, kad egzistuoja visuomenės suklaidinimo galimybė, savaime jokių būdu nereiškia žymens „GERI KATILAI“ skiriamą požymio įgijimo dėl naudojimo. Skiriamą požymio neturintys žymenys nėra saugomi nei prekių ženklų, nei konkurencijos teisės nuostatomis, inter alia, nuo suklaidinimo galimybių. Apibendrinus anksčiau nurodytus argumentus, LAT teisėjų kolegija konstatavo, kad apeliacinės instancijos teismas žymens „GERI KATILAI“ skiriamą požymį konstatavo nenustatęs teisiškai reikšmingų sąlygų.

Dėl atsakovės UAB „Vandens ratas“ veiksmų kvalifikavimo pagal Konkurencijos įstatymo straipsnio 1 dalies 1 punktą, LAT pažymėjo, kad tarp šalių kilusio ginčo atveju Konkurencijos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punktas ir Reglamento Nr. 874/2004 21 straipsnis reglamentuoja panašius teisinius santykius (Reglamento Nr. 874/2004 21 straipsnis nustato platesnį atvejų skaičių (galimybę) šio Reglamento nuostatų taikymui, t. y. pažeidimui pagal šį teisės aktą konstatuoti). Kaip matyti tiek iš Konkurencijos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir Reglamento Nr. 874/2004 21 straipsnyje įtvirtinto teisinio reglamentavimo, nurodytos teisės normos viena kitos neeliminuoja; gali būti konstatuotas pažeidimas tiek pagal Konkurencijos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punktą, tiek ir pagal Reglamento Nr. 874/2004 21 straipsnio 1 dalį, jeigu nustatoma nurodytų teisės normų taikymui reikalingų sąlygų visuma.

Kasacinis teismas, papildomai pasisakydamas dėl Prekių ženklų įstatymo aiškinimo ir taikymo, sprendė, kad apeliacinės instancijos teismas, priimdamas skundžiamą sprendimą, nepagrįstai rėmėsi Prekių ženklų įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Prekių ženklų

įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje įtvirtinti pagrindai spęsti dėl teisių į prekių ženklą pažeidimo yra savarankiški, jiems taikyti turi būti nustatyta atskirų sąlygų visuma. Tuo tarpu iš apeliacinės instancijos teismo sprendimo nurodomų argumentų nėra galima daryti vienareikšmės išvados, kuria iš Prekių ženklų įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų normų remiasi teismas, gindamas ieškovės, kaip prekių ženklo „GERI KATILAI.LT“ (reg. Nr. 78247) savininkės, teises ir spęsdamas dėl uždraudimo atsakovams naudoti žymenį „geras katilas“. Todėl apeliacinės instancijos teismo abstrakti nuoroda į Prekių ženklų įstatymo 14 straipsnio 2 dalį negali būti laikoma pagrįsta.

LAT vertinimu, jei nagrinėjamoje byloje būtų nustatyta, kad registruoto kombinuoto prekių ženklo „GERI KATILAI.LT“ (reg. Nr. 78247) žodinis elementas „GERI KATILAI“ turi skiriamąjį požymį, sprendžiant dėl uždraudimo atsakovei naudoti žymenį „geras katilas“, turėtų būti, be kita ko, sprendžiama, ar nagrinėjamu atveju tokios apimties draudimas, kaip prašo ieškovė, būtų suderinamas su proporcingumo principu.

Kasaciniam teismui nutartyje konstatavus, kad apeliacinės instancijos teismas žymens „GERI KATILAI“ skiriamąjį požymį konstatavo nenustatęs teisiškai reikšmingų sąlygų, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos dėl Reglamento Nr. 874/2004 21 straipsnio 1 dalies taikymo, todėl tai sudarė pagrindą skundžiamą sprendimą panaikinti ir bylą perduoti apeliacinės instancijos teismui nagrinėti iš naujo apeliacine tvarka.

*Susipažinti su visa Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartimi galima Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO) arba paspaudžiant [čia](#).*

## 1.2. Lietuvos apeliacinio teismo (LApT) praktikos apžvalga

*Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. vasario 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-66-407/2023 dėl Vilniaus apygardos teismo 2022 m. liepos 19 d. sprendimo civilinėje byloje pagal ieškovės akcinės bendrovės „Volfas Engelman“ ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Manjana“ dėl teisės į pavadinimą pažeidimo, prekių ženklų savininko teisių gynimo ir nesąžiningos konkurencijos veiksmu nutraukimo.*

Byloje kilo ginčas dėl atsakovės komercinėje veikloje naudojamo žymens „Volfas“ teisėtumo. Ieškovė yra įregistravusi iš viso 77 „Volfas Engelman“ prekių ženklų grupei priklausančius prekių ženklus, kuriuose dominuoja ieškovės alaus daryklos įkūrėjų pavardės (t. y. „Volfas“ ir „Engelman“), kurios visą laiką buvo naudojamos ieškovės vykdomoje ūkinėje komercinėje veikloje kaip verslo identifikatorius. Atsakovė panašioms paslaugoms žymėti naudoja žymenį „Volfo fabrikas“, kuris yra panašus į ieškovės prekių ženklus, todėl atsakovė nesąžiningai pasinaudoja ieškovei priklausančių prekių ženklų žinomumu, klaidina visuomenę, taip pat pažeidžia ieškovės teisę į pavadinimą. Ieškovė prašė teismo uždrausti atsakovei komercinėje veikloje bet koku būdu ir forma ar linksniu naudoti žymenį „Volfas“, įskaitant, bet neapsiribojant, šio žymens naudojimą reklamoje, komercinės veiklos dokumentuose, interneto ir socialiniuose tinklalapiuose, „Facebook“ profilių ir domenų pavadinimuose, prekių ženkluose, taip pat bet kokią kitą naudojimą, susijusį su komercine veikla.

Vilniaus apygardos teismas 2022 m. liepos 19 d. sprendimu ieškinį pilnai patenkino. Teismas pripažino, kad ginčo žymuo „Volfo fabrikas“ ir ieškovės prekių ženklai „Volfo alaus darykla“, „Volfas“, „I. B. Volfo alaus darykla“ yra registruoti panašių paslaugų teikimui ir yra conceptualiai panašūs. Nustatęs visus reikalingus pažeidimo požymius pagal PŽĮ 14 straipsnio 2 dalies 2 punktą, teismas konstatavo prekių ženklų savininko teisių pažeidimą, kuris yra pagrindas teisių gynimo priemonėms taikyti, o šiuo konkrečiu atveju – tenkinti ieškovės reikalavimą.

Atsakovė pateikė apeliacinį skundą, prašydama panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2022 m. liepos 19 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį atmesti.

Išnagrinėjusi apeliacinį skundą LApT teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas sprendime pagrįstai nurodė, kad atsakovės naudojamo žymens „Volfo fabrikas“ skiriamuoju elementu laikytinas žodinis elementas „Volfo“, o antrasis žodinis elementas „fabrikas“ yra bendrinis žodis, kuris apibūdina tam tikrą objektą. Nors atsakovės apeliaciniame skunde teigiama, kad jos naudojamo žymens dominuojantis ir skiriamasis elementas yra ne pavienis žodis „Volfo“, o žodžių junginys „Volfo fabrikas“, taip pat teigiama, kad atsakovės valdomuose pastatuose nebus vykdoma gamyba, todėl tiesioginė žodžio „fabrikas“ reikšmė netaikytina, LApT teisėjų kolegijos vertinimu, šie argumentai nepaneigia pirmiau minėtos teismo išvados. Pirmosios instancijos teismo sprendime teisingai nurodyta, kad ieškovei priklausančių žodinių prekių ženklų „Volfo alaus darykla“, „Volfas“ ir „I. B. Volfo alaus darykla“ akivaizdžiai vyraujantis elementas yra „Volfas“ arba „Volfo“, kuris fonetiniu aspektu yra tapatus ir yra siejamas su ta pačia istorine asmenybe (žinomo aludario pavarde). Be to, dviejų iš minėtų trijų ieškovės ženklų žodinis elementas „alaus darykla“ taip pat yra bendrinis žodžių junginys, apibūdinantis konkrečią gamybinę veiklą – alaus gamybą. Taigi, LApT teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad semantiniu aspektu lyginami žymenys turi didelį panašumo laipsnį.

LApT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad įsiteisėjusiame VPB sprendime, kurio apeliante neskundė, taip pat buvo konstatuota, jog protestuojamas ženklas „Volfo fabrikas“ yra panašus į ankstesnius suinteresuoto asmens AB „Volfas Engelman“ prekių ženklus, tarp jų ir „Volfo alaus darykla“.

LApT teisėjų kolegija konstatavo, kad atsakovės naudojamas ginčo žymuo „Volfo fabrikas“ ir paslaugos, kurioms šis žymuo naudojamas, bei ieškovės žodiniai prekių ženklai „Volfo alaus darykla“, „Volfas“ ir „I. B. Volfo alaus darykla“, taip pat paslaugos, kurioms šie ženklai įregistruoti, yra panašūs PŽĮ 14 straipsnio 2 dalies 2 punkto taikymo prasme, nes gali suklaidinti dalį visuomenės. Todėl pirmosios instancijos teismas, taikydamas minėtą teisės normą, skundžiamu sprendimu pagrįstai patenkino ieškovės pareikštą ieškinį.

Dėl uždraudimo naudoti ginčo domeno vardą, LApT teisėjų kolegija sprendė, kad nagrinėjamu atveju nustatčius kad įsiteisėjusiu VPB sprendimu atsisakyta įregistruoti atsakovės prekių ženklą „Volfo fabrikas“ ir pirmosios instancijos teismui pagrįstai pripažinus, jog ginčo žymuo „Volfo fabrikas“ yra

klaidinamai panašus į ieškovės registruotus žodinius prekių ženklus „Volfo alaus darykla“, „Volfas“ bei „I. B. Volfo alaus darykla“, padarė išvadą, kad atsakovė domenais [www.volfofabrikas.lt](http://www.volfofabrikas.lt) ir [www.volfo-fabrikas.lt](http://www.volfo-fabrikas.lt) užregistravo neturėdama teisių į šį ginčo žymenį ar teisėtą su juo susijusių interesų, todėl yra visos būtinos sąlygos tiek pagal šiuo metu galiojantį Reglamentą 2019/517, tiek ir pagal anksčiau galiojusį Reglamentą 874/2004 patenkinti ieškovės reikalavimą dėl draudimo atsakovei naudoti ginčo žymenį, be kita ko, domenų pavadinimuose.

Apeliaciniame skunde išdėstyti argumentai nesudaro pagrindo keisti ar naikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą, todėl LApT atsakovės apeliacinį skundą atmetė.

*Susipažinti su visa Lietuvos apeliacinio teismo nutartimi galima Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO) arba paspaudžiant [čia](#).*



*Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. kovo 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-178-881/2023 dėl Vilniaus apygardos teismo 2022 m. spalio 27 d. sprendimo civilinėje byloje pagal ieškovės Get Jet Limited ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Get Jet Airlines“ dėl Lietuvos Respublikos valstybinio patentų biuro Apeliacinio skyriaus 2022 m. sausio 14 d. sprendimo Nr. 2Ap-2189 panaikinimo.*

Ieškovė Maltos Respublikoje registruota įmonė Get Jet Limited kreipėsi į teismą su ieškiniu atsakovei UAB „Get Jet Airlines“, prašydama panaikinti Lietuvos Respublikos valstybinio patentų biuro Apeliacinio skyriaus 2022 m. sausio 14 d. sprendimą Nr. 2Ap-2189.

Ieškovė nurodė, kad Rusijos Federacijoje registruota įmonė „Your Charter Solutions“ LLC, kurios teises vėliau perėmė Get Jet Limited, Valstybinio patentų biuro Apeliaciniam skyriui pateikė prašymą panaikinti atsakovei UAB „GetJet Airlines“ priklausančią prekių ženklą „GETJET“ registraciją Nr. 69892 39 klasės paslaugoms „oro transportas, pilotavimas“, kaip neatitinkančią Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymo 23 straipsnio 1 dalies reikalavimų. Valstybinis patentų biuras priėmė sprendimą Nr. 2Ap-2189, kuriuo ieškovės prašymą atmetė. Pasak ieškovės, ginčijamas Valstybinio patentų biuro sprendimas yra nepagrįstas ir neteisėtas. Ginčo prekių ženklą naudojimo įrodymai neatitinka nei naudojimo laiko kriterijų, nei naudojimo vietos kriterijų, nei naudojimo pobūdžio kriterijų.

Vilniaus apygardos teismas 2022 m. spalio 27 d. sprendimu ieškinį atmetė ir paliko nepakeistą Valstybinio patentų biuro 2022 m. sausio 14 d. sprendimą Nr. 2Ap-2189.

Ieškovė pateikė apeliacinį skundą.

Nagrinėjamoje byloje kilo ginčas dėl atsakovei priklausančio žodinio prekių ženklą „GETJET“ naudojimo pobūdžio, t. y. ar prekių ženklą naudojimas juridinio asmens pavadinime bei domeno varde, o taip pat jo inkorporavimas į kitus atsakovės prekių ženklus gali būti pripažintas tinkamu prekių ženklą naudojimui PŽĮ 23 straipsnio 1 dalies prasme.

Išnagrinėjusi apeliacinį skundą LAPT teisėjų kolegija atmetė kaip nepagrįstus ir neįrodytus apeliančios argumentus, kad atsakovės įregistruotas ginčo prekių ženklas „GETJET“ yra aprašomojo pobūdžio, turi silpną skiriamąjį požymį, todėl jo inkorporavimas į kitus atsakovės prekių ženklus nėra laikytinas tinkamu ginčo prekių ženklą naudojimui. LAPT teisėjų kolegijos nuomone, ginčo prekių ženklas „GETJET“ yra nacionalinis žodinis prekių ženklas, todėl jo skiriamasis požymis turi būti vertinamas vidutinio Lietuvos Respublikos vartotojo, o ne Europos Sąjungos vartotojo atžvilgiu. Tuo tarpu ieškovė neįrodė, kad prekių ženklą „GETJET“ vidutinis Lietuvos Respublikos vartotojas supranta ieškovės nurodyta prasme „naudokis / sėsk į reaktyvinį lėktuvą“. Šią aplinkybę paneigia ir atsakovės pateikta reprezentatyvi Lietuvos gyventojų apklausa, kurioje nurodoma, jog net 79,4 procentai apklaustųjų respondentų nežino ką reiškia žodis „GETJET“. Ieškovės argumentus dėl ginčo prekių ženklą aprašomojo pobūdžio paneigia ir faktas, kad atsakovės žodinis prekių ženklas „GETJET“ yra įregistruotas ir galiojantis.

Ieškovė apeliaciniame skunde nurodė, kad atsakovės žodinis prekių ženklas „GETJET“ pateiktuose įrodymuose nebuvo panaudotas toks, koks įregistruotas (nesutampa šriftas, spalvos ir kt.).

LAPT teisėjų kolegija pažymėjo, kad teismų praktikoje yra nurodoma, kad nebūtina griežta naudojamo žymens ir įregistruoto žymens atitikties. Tačiau turi skirtis tik nereikšmingi elementai, o naudojami ir įregistruoti žymenys turi būti iš esmės lygiaverčiai (ESBT 2006 m. vasario 23 d. sprendimas byloje Nr. T-94/03). Norint nuspręsti, ar naudojamas ir įregistruotas žymuo yra iš esmės lygiaverčiai, pirmiausia reikia nustatyti, kurie elementai yra nereikšmingi.

Įvertinusi Europos Sąjungos teismų bendrąją praktiką dėl prekių ženklą naudojimo kita forma, nei jis yra įregistruotas, LAPT teisėjų kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, kad ženklas „GETJET“ buvo naudojamas tokia forma, kuri nepakeičia įregistruoto ženklo skiriamąjo požymio. Šiuo atveju papildomas aprašomojo pobūdžio žodinis elementas „AIRLINES“ bei išsiskiriantys grafiniai elementai (du specifiški raudonos ir mėlynos spalvų pusapskritimai ženkle registracijos Nr. 77151 ir stilizuotas, iš lėktuvų atvaizdų sudarytas pienės pūkas ženkle registracijos Nr. 018015039) nepakeičia ginčo prekių ženklą skiriamąjo požymio (žodis „GETJET“ išliko atpažįstamas), todėl, priešingai nei teigia apeliančė, žymens „GETJET“ inkorporavimas į kitus atsakovės prekių ženklus (registracijos Nr. 77151 ir registracijos Nr. 018015039) gali būti traktuojamas kaip ginčo prekių ženklą faktinis naudojimas.

Apibendrinus tai, kas išdėstyta, LAPT teisėjų kolegija konstatavo, kad ieškovės apeliacinio skundo argumentai nesudaro pagrindo naikinti ar keisti teisėtą ir pagrįstą pirmosios instancijos teismo sprendimą,

todėl apeliacinis skundas buvo atmestas, o Vilniaus apygardos teismo 2022 m. spalio 27 d. sprendimas paliktas nepakeistas.

*Susipažinti su visa Lietuvos apeliacinio teismo nutartimi galima Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO) arba paspaudžiant [čia](#).*

## 2. EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA

### 2.1. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) praktikos apžvalga

*Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2023 m. vasario 16 d. sprendimas byloje Nr. C-472/21 Monz Handelsgesellschaft International mbH & Co. KG v. Büchel GmbH & Co. Fahrzeugtechnik KG dėl 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/71/EB dėl teisinės dizaino apsaugos 3 straipsnio 3 ir 4 dalių išaiškinimo.*

Vokietijos bendrovė Monz yra dizaino, kuris nuo 2011 m. lapkričio 3 d. įregistruotas Deutsches Patent- und Markenamt (Vokietijos patentų ir prekių ženklų tarnyba, toliau – DPMA) gaminiam „dviračio arba motociklo balneliai“, savininkė. Dizainas įregistruotas kaip vienas vaizdas, juo vaizduojama tokia balnelio apačia:



Vokietijos bendrovė Büchel Vokietijos patentų ir prekių ženklų tarnybai DPMA pateikė prašymą pripažinti minėto dizaino registraciją negaliojančia ir nurodė, kad jis neatitinka reikalavimų, keliamų tam, kad būtų suteikta teisinė dizaino apsauga, visų pirma ji teigė, kad šis dizainas, pritaikytas balneliui, kuris yra sudėtinio gaminio, pavyzdžiui, „dviračio“ arba „motociklo“, dalis, nėra matomas įprastai naudojant šį gaminį.

DPMA atmetė prašymą pripažinti registraciją negaliojančia ir nustatė, kad nėra jokio pagrindo netaikyti apsaugos dizainui. Jo nuomone, nors dviračio balnelis, kuriam pritaikytas šis dizainas, žinoma, yra „sudėtinio gaminio sudedamoji dalis“, vis dėlto ši sudedamoji dalis išlieka matoma įprastai naudojant tokį sudėtinį gaminį.

Büchel pateikė skundą Federaliniam Vokietijos patentų teismui Bundespatentgericht. Teismas pripažino ginčijamo dizaino registraciją negaliojančia, motyvuodamas tuo, kad šis dizainas neatitinka naujumo ir individualių savybių reikalavimų. Monz dėl tokio sprendimo pateikė kasacinį skundą Aukščiausiam Federaliniam Vokietijos Teismui.

Bylai pasiekus kasacinės instancijos teismą, šis teismas pažymėjo, pagrindinės bylos baigtis priklauso nuo sąvokų „matomumas“ ir „įprastas naudojimas“, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 98/71 3 straipsnio 3 ir 4 dalis, išaiškinimo. Kasacinis teismas pažymėjo, kad sprendžiant jam pateiktą ginčą pirmiausia reikia nustatyti, ar į gaminį įmontuotos sudedamosios dalies „matomumo“ reikalavimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į tam tikras šio gaminio naudojimo sąlygas ar tam tikras stebėtojo žiūrėjimo perspektyvas, ar, priešingai, atsižvelgiant į vienintelę objektyvią galimybę atpažinti ant gaminio pritvirtintą ir į sudėtinį gaminį įmontuotą dizainą.

Kasacinės instancijos teismas nurodė, pirma, kad Vokietijos Federalinis patentų teismas nusprendė, jog galutinis naudotojas ar trečiasis asmuo turi matyti sudedamąją dalį, kai galutinis naudotojas įprastai naudoja sudėtinį gaminį, kuriame įmontuota ši sudedamoji dalis. Antra, ieškovė pagrindinėje byloje teigė, jog tam, kad dizainui būtų suteikiama apsauga, pakanka, kad jį būtų galima identifikuoti, kai sudedamoji dalis, kuriai jis pritaikytas, yra integruota į sudėtinį gaminį. Taigi nesvarbu, ar dizainas gali būti lengvai pastebėtas žvelgiant iš konkrečios perspektyvos.

Šiomis aplinkybėmis manydamas, kad pagrindinėje byloje kyla Sąjungos teisės aiškinimo klausimų, Vokietijos kasacinis nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus. Teisingumo Teismui buvo pateikti šie prejudiciniai klausimai:



1. Ar tam, kad dizainą turinti sudedamoji dalis būtų laikoma „matoma“, kaip tai suprantama pagal [Direktyvos 98/71] 3 straipsnio 3 dalį, pakanka, kad dizainą būtų objektyviai įmanoma atpažinti įmontavus šią sudedamąją dalį, ar svarbu, kad dizainas būtų matomas tam tikromis naudojimo sąlygomis ar žvelgiant iš tam tikros perspektyvos?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta, kad svarbus matomumas tam tikromis naudojimo sąlygomis ar žvelgiant iš tam tikros perspektyvos:

a) kas turi lemiamą reikšmę sprendžiant, ar galutinis naudotojas „įprastai naudoja“ sudėtinį gaminį, kaip tai suprantama pagal [Direktyvos 98/71] 3 straipsnio 3 ir 4 dalis: sudedamosios dalies arba sudėtinio gaminio gamintojo numatytas naudojimas ar tai, kaip galutinis naudotojas įprastai naudoja sudėtinį gaminį?

b) Kokiais kriterijais remiantis vertinama, ar galutinis naudotojas naudoja sudėtinį gaminį „įprastai“, kaip tai suprantama pagal [Direktyvos 98/71] 3 straipsnio 3 ir 4 dalis?

Į pateiktus klausimus ESTT atsakė taip:

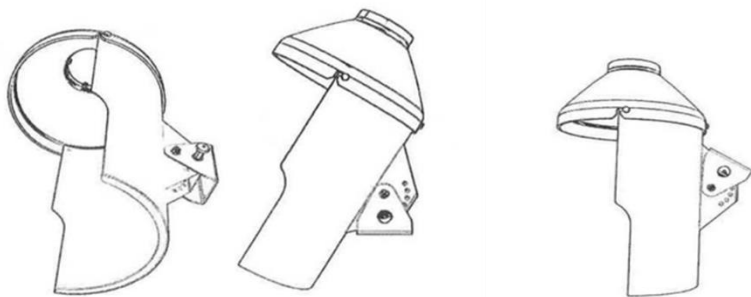
1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/71/EB dėl teisinės dizaino apsaugos 3 straipsnio 3 ir 4 dalys turi būti aiškinamos taip, kad šiose nuostatose numatytas „matomumo“ reikalavimas, siekiant, kad dizainui, pritaikytam gaminiui, arba dizainui, panaudotam ant gaminio, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, galėtų būti taikoma teisinė dizaino apsauga, turi būti vertinamas atsižvelgiant į įprastą šio sudėtinio gaminio naudojimą, o atitinkama sudedamoji dalis, įmontuota į tą gaminį, turi likti matoma naudojant tokį gaminį. Tam sudėtinio gaminio sudedamosios dalies matomumas, kai galutinis naudotojas ją „įprastai naudoja“, turi būti vertinamas tiek šio naudotojo, tiek išorinio stebėtojo požiūriais, nurodant, kad toks įprastas naudojimas turi apimti tiek veiksmus, atliktus sudėtinio gaminio pagrindinio naudojimo metu, tiek veiksmus, kuriuos paprastai turi atlikti galutinis naudotojas, taip naudodamas gaminį, išskyrus techninę priežiūrą, apžiūrą ir taisymą.

*Susipažinti su visu ESTT sprendimu galima ESTT interneto svetainėje arba paspaudžiant [čia](#).*



*Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2023 m. kovo 2 d. sprendimas byloje Nr. C-684/21 Sprick GmbH Bielefelder Papier- ir Wellpappenwerk & Co. v. Papierfabrik Doetinchem B.V. dėl 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino 8 straipsnio 1 dalies ir 10 straipsnio išaiškinimo.*

Ieškovas Sprick GmbH Bielefelder Papier-und Wellpappenwerk & Co. yra pakavimo popieriaus dozatorių gaminanti bendrovė. Ji yra Bendrijos dizaino Nr. 001344022-0006, kurio paraiška buvo pateikta 2012 m. rugsėjo 19 d. ir kuris buvo įregistruotas bei paskelbtas 2012 m. spalio 17 d., savininkė. Dizainas susijęs su pakavimo įrenginiu, kurio vaizdas yra toks:



Atsakovas Papierfabrik Doetinchem B.V. gamino su ieškovo Sprick gaminama preke konkuruojančią prekę ir ja prekiaavo.

Remdamasi minėtu dizainu suteikiamų teisių pažeidimu ieškovė pareiškė atsakovui ieškinį Vokietijos Diuseldorfo apygardos teismui ir prašė, be kita ko, nutraukti šį pažeidimą. Atsakovas pateikė priešieškinį dėl šio dizaino pripažinimo negaliojančiu, motyvuodama tuo, kad visas jo savybes lemia tik atitinkamo gaminio techninė funkcija.

Pirmos instancijos teismas patenkino ieškinį, o priešieškinį atmetė, motyvuodamas tuo, kad, atsižvelgiant į tai, jog yra „daug alternatyvių“ minėto gaminio „dizainų“, pagrindinėje byloje nagrinėjamo dizaino savybes lemia ne tik to gaminio techninė funkcija. Dėl tokio teismo sprendimo atsakovas pateikė apeliacinį skundą.

Apeliacinė kolegija sprendimu pagal priešieškinį pripažino ginčijamą dizainą negaliojančiu ir atitinkamai atmetė ieškinį tiek, kiek jis buvo nesusijęs su atsakovės pripažintais reikalavimais. Kolegija preziumavo, kad visas ginčijamo dizaino savybes lemia jo techninė funkcija. Kolegijos manymu, visos savybės matyti iš ieškovės patento atskleidimo dokumento EP 2 897 793 ir yra jame puikiai techniškai išaiškintos. Kitokio vertinimo neišplaukia ir iš produkto vaizdavimo reklamoje. Joje tai pat pabrėžiami techniniai privalumai.

Išnagrinėjęs ieškovo pareiktą skundą Vokietijos Aukščiausiasis Federalinis Teismas panaikino apeliacinio teismo sprendimą ir grąžino šiam teismui bylą nagrinėti iš naujo.

Kasacinio teismo nuomone, apeliacinis teismas pernelyg didelę reikšmę teikė ieškovo pateiktam patento atskleidimo dokumentui EP 2 897 793, vertindamas kitas aplinkybes padarė teisės klaidų ir atsižvelgė ne į visus reikšmingus nagrinėjamo atvejo aspektus. Kasacinio teismo teigė, kad apeliacinis teismas turėjo išnagrinėti, ar su vaizdu susiję motyvai buvo svarbūs pasirenkant atitinkamą iš dviejų komponentų sudarytą gaminį, ar ne, nes tokia forma leidžia sukurti dviejų spalvų gaminį, kaip matyti iš realiai prekiaujamo gaminio. Be to, apeliacinis teismas neturėjo teisės neatsižvelgti į tai, kad ieškovas turėjo nemažai alternatyvių dizainų, kuriais galima įgyvendinti tą pačią techninę funkciją kaip ir su pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamą dizainą pagamintu gaminiu.

Apeliacinis teismas, kuriam buvo grąžinta pagrindinė byla nurodė, kad 2018 m. kovo 8 d. Sprendimo DOCERAM (C-395/16) 30 punktas patvirtina išaiškinimą, pagal kurį alternatyvių dizainų buvimas yra nereikšmingas, atsižvelgiant į bendrą objektyvių bylos aplinkybių vertinimą pagal Reglamento Nr. 6/2002 8 straipsnio 1 dalį, kai atitinkamo dizaino savininkas apsaugos siekia ir šiems alternatyviems dizainams. Dėl kasacinio teismo vertinimo, pagal kurį apeliacinis teismas turėjo patikrinti ar iš pagrindinėje byloje nagrinėjamo dizaino išplaukianti dviejų dalių forma buvo grindžiama su vaizdu susijusiais motyvais,

ar ne, nes tokia forma leidžia naudoti dvi spalvas, kurių nelemia šio gaminio techninė funkcija, minėtas teismas pažymėjo, kad iš dizaino registracijos dviejų spalvų nematyti.

Atsižvelgus į šias aplinkybes, apeliacinis teismas nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

1. Teisingumo Teismo jurisprudencijoje pripažinta, kad vertinimas, ar gaminio išvaizdos savybės lemia tik jo techninė funkcija, turi būti atliekamas atsižvelgiant į nagrinėjamą dizainą, į objektyvias aplinkybes, atskleidžiančias priežastis, dėl kurių buvo pasirinktos nagrinėjamo gaminio išvaizdos savybės, į informaciją apie jo naudojimą arba net į alternatyvaus dizaino, leidžiančio atlikti tą pačią techninę funkciją, buvimą (2018 m. kovo 8 d. Teisingumo Teismo Sprendimas DOCERAM, C-395/16, EU:C:2018:172). Kokią reikšmę, atsižvelgiant į alternatyvaus dizaino buvimo aspektą, turi aplinkybė, kad atitinkamo dizaino savininkas taip pat turi teises į kelis alternatyvius dizainus?

2. Ar vertinant, ar gaminio išvaizdos savybės lemia tik jo techninė funkcija, reikia atsižvelgti į tai, kad šio gaminio dizainas sukurtas taip, kad gali būti kelių spalvų, o spalvinis vaizdas per se iš registracijos neišplaukia?

3. Jei į antrąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar tai turi įtakos dizaino apsaugos apimčiai?

Į pateiktus klausimus ESTT atsakė taip:

1. 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino 8 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip: vertinimas, ar gaminio išvaizdos savybės lemia tik jo techninė funkcija, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, turi būti atliekamas atsižvelgiant į visas reikšmingas objektyvias nagrinėjamos bylos aplinkybes, be kita ko, į tas, kurios atskleidžia priežastis, dėl kurių buvo pasirinktos šios išvaizdos savybės, į tai, kad egzistuoja alternatyvūs dizainai, leidžiantys atlikti šią techninę funkciją, ir į tai, kad atitinkamo dizaino savininkas taip pat yra daugelio įregistruotų alternatyvių dizainų savininkas; tačiau pastaroji aplinkybė nėra lemiamą taikant šią nuostatą.

2. Reglamento Nr. 6/2002 8 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip: nagrinėjant klausimą, ar gaminio išvaizdą lemia tik jo techninė funkcija, į tai, kad šio gaminio dizainas gali būti kelių spalvų, negalima atsižvelgti, jei to nematyti iš atitinkamo dizaino registracijos.

*Susipažinti su visu ESTT sprendimu galima ESTT interneto svetainėje arba paspaudžiant [čia](#).*